

DAVET USULÜ HAKKINDA MALUMAT – 1

Bu ümmet son gelmiştir ama ahirette ilk olan, evvel olarak cennete girenlerdir. İnsanlar için çıkartılmış en hayırlı ümmettir.

Allahu subhanehuya davet:

Şu islam ümmetinin en mühim vazifesi, Allaha davettir. Her müslüman bununla takatınca mes'uldür.

Davetin gayeleri dört tanedir:

- 1- İnsanları Allahın dinine hidayet etmektir.
- 2- İnatçı ve muhalif olanlar aleyhine delili ikame etmektir.

3- Allahu tealanın teklif ettiği emaneti yerine getirmektir.

4- Yeryüzünde Allahın kelimesini (İslamı) yüceltmektir.

Davetin dünyada neticesi:

Salih müslümanların, salih toplulukların meydana gelmesidir.

Salih müslüman, muvahhid olup kudretince Allahu tealaya itaat eder, Allahın sınır-ları ile kaim olur, diğer salih fertlerle birleşir ve onlar ile yardımlaşır bazı yükleri üzerine alır, kardeşlik hukukunu canlandırır.

“Onlar ol kimselerdir ki, onları yeryüzünde iktidar sahibi yaparsak, namazı ikame ederler, zekatı tam olarak öderler, ma’ruf ile emrederler, münkerden nehyederler. İşlerin akıbeti Allaha aittir.”

Davetin ahiret neticesi:

Allahın rızasına ve cennetine kavuşmaktır.

Hadisi şerifin beyanına göre, münker bir iş gören müslümanın üzerine vacib olan şey, onu eliyle değiştirmesidir, eğer gücü yetmezse diliyle söylemesidir, buna da gücü yetmezse kalbi ile buuz etmesidir, bunun aşağısında iman yoktur.

Münkeri değiştirmekte dört şart vardır:

Davet usulü hakkında malumat - 1

Yazar Ali Kara

Perşembe, 19 Şubat 2009 13:29 - Son Güncelleme Cuma, 20 Şubat 2009 14:02

1-Nehyedenin, neyden nehyettiğini bilmesi. (O hususta ilmi olmalı)

2- Münkeri, münkerle değiştirmemesi.

3- Değiştireceği şu münker, daha şerli bir münkere dönüşmemeli.

4- Nehyedenin, o münker işten beri olması (o işi işleyen olmaması), taki şu ayeti kerimeyle muhatab olmasın: **“Niçin yapmadığınız şeyi söylersiniz.”**

Davette Başlanılacak ilk Husus:

Davete en mühim olan şeyle başlanması vacibtir. En mühim olan şey, Allahın birliğine ve onun birliğine götüren herbir ameldir.

Allaha davette vesileler çoktur. Sözle davet, mal ile ve ihsan ile davet gibi.

Davet için cemaat oluşturulabilir, tek başına da olabilir. Zira imamdan bu hususta izin almak gerekmez, herkes ilmi kudretince islamı tebliğ edebilir.

Davette islam siyasetini gözetmek gerekir, ümmetin maslahatına dikkat edilmelidir. Yol ve usul olarak hikmetli olmalı, zira Allahu teala buyurdu:

“Rabbinin yoluna hikmetle ve güzel vaazla davet et, onlarla en güzel şekilde mücadele et. Muhakkak Rabbin, yolundan sapıtanları da, hidayette olanları da en iyi bilendir.” (Nahl: 125)

Araplar, islamın barınağı ilk ortaya çıktığı yerlerdedir, risaleti taşıyanlar onlardır. Onlardan islamdan başka bir şey kabul edilmez veya öldürülürler. Bu yüzden evvela onlardan başlanmalı ve risalet vazifesi evvela onlara yüklenmelidir.

Hadisi şerifte **“Cihad ve gaza, kıyamete kadar devam edecek bir farizadır. Herkim gaza etmezse, veya nefsinde buhususta konuşma olmazsa (cihad hakkında düşünmezse), nifaktan bir şube üzere ölmüştür.”** buyruldu.

Harb etmek ancak, harb ilanı ve safların birbirinden ayrılmasından sonra mümkün olur.

Cihadın emredilmesi islamda büyük neticelere bağlanmıştır. Onunla mü'minlerden ve zayıf milletlerden zarar def edilir, yeryüzünde mü'minler yerleşme imkanı bulur, taki fitne kalkıp din ancak Allahın dini olana kadar bu iş devam eder.

Allahın dininin, diğer dinlere üstün olması ancak davetle, tebliğle mümkün olur.

Davet yapanların insanların, hallerine vakıf olması, kalbleri ıslah için insanlar arasın da islami iyi bilenlerden olması gerekir.

Kur'anda akıllara ve nefislere yapılan hitab şekilleri beyan edilmiştir.

“Rabbinin yoluna hikmetle ve güzel vaazla davet et, onlarla en güzel şekilde mücadele et. Muhakkak Rabbin, yolundan sapıtanları da, hidayette olanları da en iyi bilendir.” □ (Nahl: 125)

Nübüvvet asrında, davet usulleri ve edebleri yerleşmiştir. Davet üzere seyreden yollar, muhatabların değişik olmasına göre belirlenmiştir. Akıllar, fehimler, haller ve zamanlara göre. Bunların bilinmesi davetçi için evvela lazım gelen hususlardır.

Herhangi bir mekan ve zamanda davetin dosdoğru icra edilmesi, ancak Kitab ve sünneti bilmekle, islam ilimlerini –itikad ve amel bakımından- ders etmekle hasıl olur. Aynı zamanda islam ahlakıyla süsülenmek, sünneti Resulullah'a sallallahu aleyhi ve sellem- tabi olmakla. Tebliğde, bildirmede, nasihat ve irşatta, açıklama ve beyanda muhatabların hallerine göre sünneti bilmelidir.

Bu zamanda insanların meşgul olduğu şeyleri, zararlısını faidelisini de bilmeli, hallerine göre daveti icra etmelidir. Özellikle bunların en mühimi davetçinin, herşeyi islam terazisiyle ölçmesi, islam esaslarına göre hareket etmesi gerekir ki, temiz olanı pis olandan ayırt etsin. Böylece insanlar kendilerine arzedileni doğru olarak bilsinler, haklarında dünya ve ahiretleri için faideli olanı zararlı olandan ayırtdebilsinler.

Buhari'nin fıkhi dave eserinde şu açıklamalar vardır:

Şüphesiz Allah yolunda cihad, islamı yaymakta ve şirki söndürmekte en faziletli vesiledir. Zira ameller iki kısımdır: Makasid olanlar, imanın altı şartı gibi, islamın beş şartı gibi. Şunlar, vesileler, esaslar ve asıllardır. Bu vesilelerin en efdali mutlak olarak cihattır. Bu yüzden İmam Dakik el İyd şöyle dedi:

“Vesile olan amellerin en efdal olmasını, kıyas gerekli kıldı, zira cihat dinin ilan ve neşrine, küfrün yok edilmesine vesiledir. Cihadın failetli olması, şu sebep olduğu şeyin faziletine göredir.”

Davet uslubu:

Misal getirerek benzetmeler yaparak davet. Zira temsil yapmak manaları yakınlaştırır, dinleyenin anlamasına ulaştırır. Manevi işin tasavvurunu, hissi şeyle hasıl eder. Bu yüzden Allahu teala kitabında pek çok misaller getirmiştir. Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem de hadisi şeriflerinde pekçok misaller zikretmiştir. Mesela mücahidi, sürekli ibadetle kaim olup oruç tutan kişiye benzetmesi gibi. Bu yüzden davetçinin, temsil uslubunu kullanması, muhatabının anlayışına manaları yakınlaştırması gerekir.

Teşvik ve rağbetlendirme:

Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem davetlerinde bunu çok kullanmıştır. Mücahidin faziletini zikreden hadisler bu kabildendir.

Allahu teala kitabında mücahidin faziletini çok yerde zikretmiştir.

“Allah yolunda öldürülenleri ölümler zannetmeyesin, bilakis onlar dirilerdir, rableri katında rızıklandırılır.”

“Allah mü'minlerin mallarını ve canlarını cennet karşılığında satın almıştır”

“Allahın fazlından onlara verdikleriyle ferahlanırlar...”

“Allahtan olan bir nimetle ve fazıl ile müjdelenirler...”

Hadisi şeriflerde de bu hususta çok teşvik vardır. Davetçinin davetine teşvik için bunları vesile etmesi uygundur.

Davetçinin salih amele devam etmesi:

Pek çok hadisi şerifte salih amele devam zikredilmiş ve bunun ehemmiyetine işaret buyrulmuştur. Zira belli ölçüde az amele devam etmek, arasıra yapılan çok amellerden daha fazlasıyla Allaha sevimlidir. Zira az olan devamlı salih amelle, taat, zikir, murakabe, niyet, ihlas, halıka yönelmek devam eder. Az olan devamlı şey meyve verir.

“Allaha en sevimli amel, az da olsa sahibinin devam ettiği ameldir.”

İmam Kurtubi r.a. derki:

“Mücahidin uyku veya uyanıklık hallerinde, sukun ve hareket hallerinde yaptığı tüm hareketleri, salih amel olup devamlı şekilde onun için sevab yazılır. Zira bu gibileri başkası için hasıl olmaz, ancak mücahid bu haliyle cihada devam etmektedir. Yani, mücahid ya düşmana karşı gelir veya onu öfkelenendirir veya onu korkutur veya müslümanların karaltısını artırır veya ona bir sıkıntı meşakkat erişir. Bunların hepsi çok fazla ameller olup karşılığında ecir verilir.”

“İşte onların Allah yolunda bir susuzluğa, bir yor gunluğa ve bir açlığa uğramış olmaları, kâfirleri öfkelen- direcek bir yere (ayak) basmaları ve düşmana karşı bir üstünlük kazanmaları, ancak bunların karşılığında kendilerine salih bir amel yazılması içindir. Çünkü Allah iyilik yapanların mükâfatını zayı etmez.” (Tevbe: 120)

Beyhaki'nin Sünen-i kebirinden:

Biat eden mü'minler: Dedik ki Ya Resulellah! Ne şey üzerine seninle biat edelim.

Buyurdu: **“Benimle, hoş ve sıkıntılı anlarda işitip itaat etmek üzere, zorluk ve kolaylık anlarında infak ile, emri bil ma'ruf ve nehti anil münker yapmak üzere, levme denin levmetmesine aldırmadan Allah yolunda doğrusunu söylemek üzere, size geldiğimde bana yardım etmek üzere, hangi şeyi nefsinizden, hanımlarınızda ve çocuklarınızdan men ederseniz, beni de ondan korumanız üzere biat edin, sizin için cennet vardır.”**

Ona doğru kalkıp biat ettik.

Hadisi şerifte: **“Ümmetim dünyayı ve parayı büyük tutunca (bunlara kıymet verince), onlardan islam heybeti soyulup alınır. Emri bil ma'rufu terk ettiklerinde, vahyin bereketinden mahrum edilirler”** (Kur'anı doğru anlayıp yaşayamazlar.)

EMRİ BİL MA'RUF NEHYİ ANİL MÜNKER DE MÜHİM YEDİ KAİDE

- 1- Bu hususta aslı şeriatın takrir ettiği (beyan ettiği) hususlardır.
- 2- Emri bil ma'ruf ve nehyianil münkerin hakikatinde basiretli ve ilimli olmak.

3- Münkerin men edilmesindeki şartları bilmek.

Bunlar dört tanedir:

a- O şeyin münker olduğu gerçekten sabit olmalı.

b- O anda münker mevcut olmalı, haline göre (elle-dille-kalble) değiştirilir.

c- Münker açıktan işlenir olmalı, gizlice araştırılan neviden olmamalı.

d- Hakkında alimlerin ihtilaf ettiği hususlarda olmamalı.

4- Münkerin red edilmesi mertebelerini bilmek. (elle-dille-kalble)

5- En mühim olanı diğerlerine takdim etmek.

6- Maslahatları hasıl etmeye ve tamalamaya itibar etmeli, fesatları men etmek veya azaltmaya dikkat etmeli.

7- İşlerde sebat etmek, acele etmemek.

Allaha taat ve Resulüne ittiba, ancak emri bil ma'ruf ve nehyi anil münker yapmaya bağlıdır. İşte bununla şu ümmet en hayırlı ümmet oldu. **“Siz insanlar için çıkartılmış en hayırlı ümmet oldunuz. İyiliği emreder kötülükten men edersiniz...”**
(Ali imran: 110)

“Mümin erkeklerle mümin kadınlar da birbirlerinin velileridir. Onlar iyiliği emreder, kötülükten alıkoşurlar, namazı dosdoğru kılarlar, zekâtı verirler, Allah ve Resûlüne itaat ederler. İşte onlara Allah rahmet edecektir. Şüphesiz Allah azîzdür, hikmet sahibidir.” (Tevbe: 71)

Bununla mü'minler arasında dostluk tahakkuk etti, bununla düşmana karşı yardım olundu, bununla yeryüzünde temkin hasıl oldu. Bununla helakten emin olunur, toplumun salâhı korunur.

“Allah dinine yardım edene elbette yardım edecek...” (Hacc: 40)

Buhari'de bu hususta şu hadis şerif zikredildi: Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem buyurdu: **“Allahın sınırlarını koruyanla onları ihlal edenlerin misali, bir gemide (yerleşmek için) kura atan bir topluluğun misali gibidir. Bazıları üst kata, bazıları da alt kata isabet etti. Alt katta olanlar, su almak istediklerinde üsttekilere uğrarlardı. (Onlara eziyet verirlerdi.) Alttakiler dedilerki: Yerimizden bir delik yarsak ta üsttekilere eziyet vermesek. (Üsttekiler) Onları yapacakları işle başbaşa bırakırlarsa, hepsi helak olur. Eğer ellerini tutarlarsa, hepsi kurtulur.”** (Buhari)

İşte emri bil ma'rufun en güzel misalini Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem bizlere beyan etti. Biz kendi evimizi mahallemizi vatanımızı korumadan, emniyet altına almadan, küfür modalarının saldırısına karşı tedbir almadan nereye gideceğiz, düşman içimize evimize okulumuza basına yayına girmiş, her şeyi kendi istediği gibi şekillendirmiş, biz gidip onların içinde kendimizi ölüme mi atacağız, yokse kendi özümüze dönüp sağlam bir bünye mi oluşturacağız...

Şu hadisi şerifin tehdidinden sakıyalım: Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem buyurdu:

“Nefsim kudret elinde olan Allaha yemin ederim ki, elbette maruf ile emredersiniz, münkeri men edersiniz; □ yoksa Allahu teala tarafından üzerinize bir azabın

gönderilmesi beklenir de sonra O'na dua edersini, fakat duanıza icabet edilmez.”

(Tirmizi)

Elimizdeki arapça eserlerden (3 binden fazla) derlenmiştir. Kaynakları elimizde mevcut olup uzun olmaması için yazılmamıştır.

İnşaallah bu konuya devam edeceğiz, kardeşlerimizin emri bil ma'ruf nehyi anil münker hususunda bilgilenmesi ve bunu hayatlarına tatbik etmesini arzu ederiz. Bizim kendi malzememiz yaterlidir, başkalarının ortaya attığı tabirler (diyalog-goşgörü) gibi tekerlemeler gerek yok. İslamın güzel ahlakı ve kardeşlik hukuku, müsamaha ve affediciliği, en azılı düşmanı bile dize getirir.

Amma karşı taraftan bir menfaat beklentisi, veya makam rütbe derdi, veya nefsin taltif edilmesi, veya kendinin bir iş yaptığını zannetmesi gibi marazlar amelleri zayi eder, hizmeti boşa çıkartır. Allahu teala ilim-amel-ihlas üçayağını tam olarak yerleştirip dinine hizmet etmeyi cümle kardeşlerimize nasib eylesin.